

قِمَار

نوزدهمین جلسه درس احکام کسب و کار - پاییز ۱۳۹۷ - دانشگاه علامه طباطبایی (ره)

مروری بر گذشته

- ارزش مشترک یعنی چه؟
- چه کسب و کاری باعث آرامش می گردد؟
- نظریه مصباحیت، میزانیت و مفتاحیت را تشریح کنید.
- پیش نیاز عدالت گستری از دید امام موسی کاظم (ع) چیست؟
- آب در کشتی هلاک کشتی است یادآور کدام رفتار جاهل است؟
- اصل براءت، سوق، وقایه و عمران کدامند؟ من له الغنم فعلیه الغرم؟
- دو کسب مکروه؟ تفاوت کسب و تجارت چیست؟
- ارتباط ربا و سلوک؟
- ربا در معاملات و قرض یعنی چه؟ چه پیامدهایی دارد؟
- ورودی، هدف و فرآیند ---؟ --- حرمت کسب
- مصادیق غرر در معامله؟ شرایط شرایط معامله؟
- سه تا از خيارات کدامند؟
- شفعه چیست و چه شرایطی دارد؟
- شرایط طرفین عقود چیست؟
- غرر در اجاره، مضاربه و جعاله چه مصداقی دارد؟
- مضاربه و قرض چه تفاوتی دارند؟
- معاملات صرافی باید .... باشد.
- تفاوت امانت، دین، قرض و ربا چیست؟

چرا قمار؟

آیا ریسک پذیر ترین آدم ها کارآفرین ها هستند؟

قمار باز یک معتاد است، هر دو رفتار باعث ترشح دوپامین به صورت غیر عادی در مغز می شوند.

دوپامین = هورمون شادی

قمار باز دنبال چند برابر کردن پول در یک لحظه است و آدم تنبلی است. قمار = < انتقام

مدل کسب و کار اسلامی (الهی و فطری)

ترکیب بخش واقعی(عینی) و مالی(ذهنی) اقتصاد، تامین مالی خالص وجود ندارد

نه سرمایه داری و نه کمونیسم، بل امر بین الامرین

قمار

❖ قمار = دو یا چند نفر شرط کنند که به برنده مالی پرداخت شود

❖ قمار حرام است و هیچ استثنایی برای پدر و فرزند و ... نیست

❖ شهادت قمار باز باطل است، یادگیری قمار حرام است، درآمد قمار حرام است و باید به صاحبش برگردد

❖ بازی با آلات قمار چه شرطی و چه تفنی (!) حرام است

■ شکستن آلات قمار واجب است.

❖ آیه ۹۰ سوره مائده است «مَيْسِرٌ = درآمد بسیار راحت و بادآورده»:

❖ الخمرُ و الميسرُ و الأنصابُ و الأزلامُ رجسٌ من عملِ الشيطانِ: شراب و قمار و بتها و تیرهای قرعه، پلید و از عمل شیطان اند

❖ انگیزه ی شیطان از به کارگیری این ابزارها چیست؟ وجه مشترک شراب و قمار و بت چیست؟

ورزش های مستحذته

- ❖ قمار حرام است جز در موارد خاص (برای شرکت کنندگان در تیراندازی، اسب سواری، شمشیر بازی، نه برای تماشاچیان)
- ❖ تیر اندازی و اسب سواری در جامعه کنونی شامل ورزش های مربوط به سواری (حتی ماشین جنگی) و ورزش های منجر به تقویت بنیه دفاعی نیز می گردد.
- ❖ شطرنج: نیمی از فقها از جمله مقام معظم رهبری حکم به این دارند که اگر انسان بداند شطرنج از وسایل قمار خارج شده مشکلی ندارد.
- ❖ در مورد وسایل قمار به صورت بازی کامپیوتری که بین دو نفر نیست، برخی مراجع حکم به حلال بودن دارند.

قمار و سلوک

❖ قمار چه تاثیری بر سلوک و رشد معنوی انسان دارد؟

❖ شرط بندی روی انجام مستحبات نیز حرام است، مثلا نمی توان گفت اگر من برنده شدم تو یک صلوات برایم بفرست، چرا؟

آیه ۳ سوره مائده و قمار در فرآیند کسب و کار

❖ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ الْمَيْتَةَ وَالِدَمُّ وَالْحَمُّ الْخَنْزِيرُ وَمَا أَهَلَ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ وَالْمُنْخَنِقَةُ وَالْمَوْقُوذَةُ وَالْمُتَرَدِّيَةُ وَالنَّطِيحَةُ
وَمَا أَكَلَ السَّبْعُ إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذَبَحَ عَلَى النَّصَبِ وَأَنْ تَسْتَقْسِمُوا بِالْأَزْلَامِ ذَلِكَ فِسْقٌ الْيَوْمَ يَأْسُ الَّذِينَ
كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنَ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمْ
الْإِسْلَامَ دِينًا فَمَنْ اضْطُرَّ فِي مَخْمَصَةٍ غَيْرِ مُتَجَانِفٍ لِإِثْمٍ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ

❖ گوشت مردار ، و خون ، و گوشت خوک ، و حیواناتی که به غیر نام خدا ذبح شوند ، و حیوانات خفه شده ، و به زجر کشته شده ، و آنها که بر اثر پرت شدن از بلندی بمیرند ، و آنها که به ضرب شاخ حیوان دیگری مرده باشند ، و باقیمانده صید حیوان درنده- مگر آنکه (بموقع به آن حیوان برسید ، و) آن را سرببرید- و حیواناتی که روی بتها (یا در برابر آنها) ذبح می شوند ، (همه) بر شما حرام شده است و (همچنین) قسمت کردن گوشت حیوان به وسیله چوبه های تیر مخصوص بخت آزمایی تمام این اعمال ، فسق و گناه است- امروز ، کافران از (زوال) آیین شما ، مأیوس شدند بنا بر این ، از آنها نترسید! و از (مخالفت) من بترسید! امروز ، دین شما را کامل کردم و نعمت خود را بر شما تمام نمودم و اسلام را به عنوان آیین (جاودان) شما پذیرفتم- اما آنها که در حال گرسنگی ، دستشان به غذای دیگری نرسد ، و متمایل به گناه نباشند ، (مانعی ندارد که از گوشتهای ممنوع بخورند) خداوند ، آمرزنده و مهربان است.

قسمت کردن گوشت حیوان به قمار

❖ وَ أَنْ تَسْتَقْسِمُوا بِالْأَزْلَامِ ذَلِكُمْ فَسُقٌ

قمار و مسابقات ورزشی

- ❖ اگر جایزه را نفر سومی بدهد، دیگر قمار نیست (ممکن است مشابهتی با جعاله با فرد مجهول نیز پیدا کند)
- ❖ اگر بازی ورودی داشته باشد و در صورت باخت آن را از دست بدهیم، جایز نیست.
- ❖ حکم تماشای پاسور: اگر مستلزم مفسده یا تایید آن باشد جایز نیست
- ❖ چطور شخص ثالثی می تواند جایزه را بدهد و پول را هم از شرکت کنندگان نگرفته باشد؟

قمار و قرعه کشی

❖ بلیط های بخت آزمایی مالیت ندارند و غرری هستند

❖ جمع آوری خیریه، قرض الحسنه، فروش جنس و ... اگر قصد افراد شرکت کننده گرفتن جایزه باشد باطل هستند

■ اگر شرط کند اشکال دارد، ولی اگر جنبه داعی داشته باشد اشکال ندارد؛ و تفاوت این دو از این جا روشن می شود که شخص سپرده گذار برای خود حق مطالبه از بانک قائل نباشد.

■ قرعه کشی های صندوق های خانگی مانند قرض الحسنه هستند و چون پول پس داده می شود مشکلی ندارند.

■ به نظر می رسد اگر قرعه کشی باعث افزایش قیمت کالا شود، یعنی هزینه برنده از بازنده ها تامین شده و نه از

شخص ثالث

سوال امتحانی

- قمار چیست؟
- چه قمار و شرط بندی حلال است؟
- آیا بلیط بخت آزمایی را می توان خرید و فروش کرد؟ چرا؟